

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje šte. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 4. maja 1905.

Štev. 18.

Kupujte národní kolek!

Nezaslišano.

Ko je bil že naš članek napisan, smo izvedeli, da so vsi naročniki „Mira“ iz Vrbske okolice pozvani v občinski urad v Vrbo, po pozivu c. k. deželne sodnije v Celovcu, da izpovedo v neki (kakor pišemo v članku) zadevi proti našemu uredniku. Stvar je tako nezaslišana, da še, kolikor časa je bil kje kak urednik slovenskega lista, še nikdar ni izkusil takšnega nasilstva, kakoršno se je ravno proti sedanjemu uredništvu „Mira“ uporabilo. Uredništvo in upravništvo „Mira“ najodločnejše protestuje proti takemu nezaslišanemu postopanju c. kr. sodnije ter s tem najslovesnejše izjavlja, da ne bo nikdar in nikoli opustilo svoje svete pravice, zagovarjati po državnih zakonih za slovensko ljudstvo na Koroškem zajamčenih pravic.

Pobijajte nas, ampak ubili nas ne bode!

Ugonobiti nas hočejo!

Dozdaj smo še mislili, da morebiti vendarle še bivamo v Avstriji, ustavni Avstriji, oni Avstriji, kateri slavno vlada že stoletja vladarski, pravični vladarski rod Habsburžanov, dasiravno so nas marsikatero krivice, katere so se nam s strani naših sovražnikov dogodile, vedno opozarjale na to, da v Avstriji ni pravice za Slovane, še manj pa

za Slovence. Ali vzlic vsemu temu smo še mislili, da smo v Avstriji. Odslej smo pa prisiljeni, da moramo misliti, da za Slovence, posebno koroške Slovence, sploh ni več avstrijske ustave, sploh Avstrije ne, kajti to, kar se sedaj dela z nami, pač vse kaže, da smo kje v osrednji Afriki, kjer se za vsako kosilo pohrusta s kožo in kostmi vred po par človeških žrtev.

Vsakemu je znano, da je nam koroškim Slovincem visoka c. kr. vlada bila vedno le kruta mačeha, ki je vse, kar je bilo dobrega, delila našim najljutejšim sovražnikom, nam pa jemala še ono, kar smo si s trdom in težavo še ohranili iz boljših časov. Kje so sedaj tisti časi, ko je uradni list koroške deželne vlade izhajal v obeh deželnih jezikih, ko so vsi odloki vladnih oblasti bili dvojezični, ko se je s Slovincem brez izjeme uradovalo slovensko, z Nemcem pa nemško! Teh časov ni več, kajti visoka c. k. vlada, ki dandanes ni nič drugega, kakor izvrševalnica sklepov in naklepov najzagrizenejših nemških nacijonalcev, niti ne pozna več koroških Slovencev. In če nas zgoraj ne poznajo, nočejo poznati, koliko manj nas šele potem hočejo poznati tisti, katerim je na Koroškem izročena skrb za vladne posle. In tako se dandanes dogaja na Koroškem, da Slovenec nima niti najmanjše pravice več, in bogvedaj da bi človek samo usta odprl, že ti jih mašijo vsi mogoči vladni in nevladni organi in ti nataknejo „nagobčnik“ na tvoj bindišarski gobec, kakor se je svoj čas blagovolil izreči c. k. uradnik.

Da pri sodnji Slovencev kot tak nima nobene pravice, smo že dokazali svoj čas s slučajem, ko je bil Slovenec edino zato obsojen, ker je slovensko govoril pri obravnavi, pri čemer se je kot razlog obsodbe navedlo, da dotičnik ni hotel obravnavati, dasiravno se mu je takoj nataknil nagobčnik, ko je izpregovoril slovensko besedo. Kako naj bi se imenovalo tako ravnanje pač ne smemo povedati, ker zaprejo nas potem, da bomo črni, kajti po znanem Koerberjevem zatrdilu se sme pač kritizirati ravnanje c. kr. uradov in uradnikov — v mislih namreč — a bogvedaj tudi povedati, kar človek misli.

C. k. uradnik sme dandanes vse storiti, seveda ako je — Nemec. On sme agitirati za razna strogo nacijonalna društva, katera so ustanovljena edino le v pogubo druge deželne narod-

nosti, v škodo — duševno in gmotno — drugega národa. C. k. nemški uradnik na Koroškem sme nastopati kot govornik pri hajlovskih veselicah, sme zabavljati proti drugi národnosti, a nihče ne sme o tem črhiniti besedice, kajti temu se zamašijo usta s tožbo. In da se ga obsodi, o tem ni dvoma, saj je toženec Slovenec, tožnik pa c. k. nemško-nacijonalni uradnik.

Tako na pr. ni čisto nič čudnega, ako dobi človek kar na enkrat tri tožbe na vrat z vsemi mogočimi cesarskimi kraljevimi in necesarskimi ter nekraljevimi tožniki, kakor se je to zgodilo uredniku našega lista. Ali to še ni dovolj. Saj urednik je le oni, ki trpi za grehe drugih, kaj torej, če se njega vtakne v luknjo, ne, tu je treba še kaj drugega. Ni dovolj, da se uvede preiskava, kakor bi bil urednik najmanj pobil ali poklal vse c. k. uradnike na Koroškem, ne, ugonobiti se hoče naravnost list sam, kajti ta jim je mnogo bolj na poti kakor pa urednik, posebno ker je ta list edini slovenski list na Koroškem, edini list, ki se drzne kritizirati javne nastope c. k. nacijonalcev.

In kaj si izmislijo?

Bilo je prošli teden, ko je c. k. orožnik romal po celi vrbski okolici ter po nalogu c. k. deželne sodnije v Celovcu popraševal po naročnikih „Mira“, kakor bi bil morda list objavil kak veleizdajski članek, kaj tako nevarnega, da bi se bila morala cela Avstrija strahu tresti. In zakaj se je to zgodilo? Ker urednika „Mira“ toži nekaj zasebnikov, med njimi tudi nekaj c. k. uradnikov in pa slavna „südmarka“ radi zaljenja časti, in ker je bila dotična vest naslovljena „Iz Vrbe“. Zato torej je treba po celi vrbski okolici pošiljati orožnike, da poizvedó, kdo je naročen na ta veleizdajski „Mir“! Po vsej pravici tu vprašamo, ali naj se morda potem naši naročniki iz vrbske okolice kar naravnost obesijo, ustrelje, ali morda potope v jezeru, ali pa naj se jih po onem starodavnem načinu morda dene na tezalnico, ali naj se jim privijejo palci v škripce, da bodo potem priznali drug za drugim: „Slavna c. k. sodnija, jaz sem pisal ono poročilo“?

Ravno tako pa tudi vprašamo, s kako pravico nam c. kr. sodnija odganja naročnike, s kakšno pravico nam s svojim srednjeveškim ravnanjem krati naše dohodke, nam dela gmotno škodo? Kmet, ki se bolj boji orožnika, kakor hudič križa, se bo

Podlistek.

Stari sluga.

(Poljski spisal H. Sienkiewicz.)

(Konec.)

Mikolaj je bil vesten človek v polnem pomenu besede. Iz njegovega vojaškega življenja mu je ostala posebno ena lepa lastnost, ravno ta vestnost in točnost v izpolnjevanju naročil. Spominjam se, da so neke zime volkovi storili pri nas velikansko škodo in da so bili celo tako predrzni, da so se v številnih tropah pritepli celo v vas. Oče, priznan lovec, je želel napraviti splošni lov, pred vsem pa bi bil rad videl, da bi prevzel vodstvo lova naš sosed gospod Ustrzički, stari volčji lovec.

— Zakupnik žganja se pelje v mesto, pelji se ž njim, Mikolaj, med potom izstopi v Ustrzici in oddaj gospodu to pismo. Odgovor pa moram imeti na vsak način, torej se mi ne vračaj brez odgovora!

Mikolaj vzame pismo in se odpelje. Zvečer se je zakupnik vrnil, ali brez Mikolaja. Oče je mislil, da je prenočil pri sosedu in da bo prihodnji dan prišel ž njim nazaj. Med tem pa so potekli trije dnevi, a o Mikolaju ni bilo niti duha niti sluha. Vse v hiši je bilo v skrbeh. Oče se je bal, da so ga morda volkovi napadli, ko se je vračal, in je razposlal ljudi na vse strani. Iskali so in iskali, pa nič našli. Poslal je nato v Ustrzico; tamkaj so povedali, da je bil tamkaj, pa da gospoda ni dobil doma, na kar je vprašal, kam je gospod odšel. Potem si je izposodil od lakaja štiri rublje in

je odšel, ne vé se kam. Vsi smo si le ubijali glave, kaj naj to pomeni. Dan pozneje so se vrnili odposlani seli tudi od druge strani, ne da bi bili srečnejši pri svojem poizvedovanju. Začeli smo ga že objokovati, kar se šesti dan, ravno ko je oče v pisarni premišljeval, kaj naj bi še storil, nenkrat zasliši za vrati podrsavanje z nogami, poklašjevanje in mrmranje, na čemu je bilo takoj spoznati Mikolaja. Bil je res, prezebel, omršavel, utrujen, z ledenimi brkami, da ga je bilo komaj spoznati.

— Mikolaj, za božjo voljo! — je zaklical oče — kje si pa vendar tičal ves ta čas?

— Kje sem tičal, kaj sem delal! — je mrmral Mikolaj. — Kaj pa naj bi delal? Gospoda nisem našel v Ustrzici, pa sem se peljal v Bzin. Tam so mi rekli, da se je gospod Ustrzički ravnokar odpeljal v Karolovko. Peljal sem se tja, pa ga nisem več našel tamkaj. Ali mu ni prosto, po svoji misli in volji se potikati okrog? Saj je svoj lastni gospod! On seveda ne hodi peš! Moral sem torej v mesto, kjer je imel opravka pri okraju, kakor so mi rekli. Kakšne opravke neki ima? Ali je župan, ali sodnik? Ali naj se vrnem, ne da bi bil kaj opravil? Našel sem ga končno pri okrožni oblasti in mu dal list.

— Ali ti je dal odgovor?

— Dal, — ampak takšnega, kakor bi ga ne bil dal, pri čemer se je pa smejal, da so se mu videli kočniki. Tvoj gospod, je dejal, me je povabil za četrtek na lov in ti mi prineseš pismo v nedeljo. Sedaj je lov že pri kraju. Nato se je začel zopet krohotati. Zakaj bi se ne krohotal? Kdo mu more braniti . . .

— Kaj si pa jedel ves ta čas?

— Kar je ravno bilo, od včera pa nisem nič jedel. Ali morda tu trpim lakoto? Ali se mi ne privošči tu žlice juhe ali kaj drugega? Nisem nič jedel, no, bom pa sedaj jedel . . .

Od tega časa ni dobil Mikolaj nikdar več takega ukaza, in če so ga poslali kam, se mu je vedno povedalo, kaj naj stori, če dotičnika ne dobi doma.

Nekaj mesecev pozneje se je peljal Mikolaj v mesto na sejem, da nakupi par konj za vožnjo, kajti konje je poznal izvrstno. Zvečer pride oskrbnik povedat, da je prišel Mikolaj s kupljenimi konji domov, toda ves višnjev in črn od udarcev, vsled česar se sramuje pokazati. Oče je šel takoj k njemu.

— Kaj pa ti je Mikolaj?

— Pretepal sem se, — je zamrmral.

— Sramuj se vendar, stara duša! Po sejmih se pretepati! Ali si izgubil pamet? Star pa neumen Drugega bi vsled kaj takega spodil. Sram te bodi! Gotovo si bil pijan! Ljudi mi boš pokvaril, namesto da bi jim bil v dober zgled.

Oče se je res razjezil in tedaj ni razumel šale. Ali najbolj čudno je bilo, da je Mikolaj, ki v takem slučaju navadno ni držal jezika za zobmi, tokrat molčal kakor riba. Molčal je trdovratno, vsa vprašanja so bila zastoj, nič ni bilo mogoče spraviti iz njega. Zagodrnjal je sedaj nad tem, sedaj nad onim, ali rekel ni ne besede. Zmlatili so ga pa res pošteno. Drugi dan je bil tako reven, da so morali poslati po zdravnika. Doktor nam je potem pojasnil celo stvar. Pred enim tednom je namreč moj oče nekega pisarja, ki ga je zasačil pri poneverjanju, pošteno zlasal, da se je po-

lepo zahvalil za list, zaradi katerega ima opraviti z žandarmerijo že samo zato, ker je naročen na list. Ali nam bo morebiti potem c. kr. sodnija plačala naročnino za one naročnike, katere nam je odgnala s svojo nezasišano brezobzirnostjo v zadevi, za katero bi se v nasprotnem slučaju, ako bi Slovenec tožil nemškega urednika, toženec niti ne zmenil ne.

Vsa stvar jasno kaže, da se hoče na vsak način ugonobiti list, kateri je bil že od nekaj trn v peti koroškimi nemškimi nacionalcem. In to je potem c. kr. avstrijsko pravosodje, to je avstrijska pravica! Divjaki v Afriki so vendar še boljši, kajti ti žrejo ljudi brez razlike, c. kr. pravica avstrijska na Koroškem pa le — Slovence.

Tako se godi v Avstriji v prosvetljenem dvajsetem stoletju, v onih časih, ko pravijo, da je v Avstriji ustavno življenje. In pri vsem tem naj bi še imeli c. kr. uradi kaj ugleda, pri vsem tem naj bi ljudstvo brez pomisleka zaupalo tem c. kr. uradam! Na tak način se goji patriotizem, domoljubje! In tisci naj bi z radostjo umirali za državo, kjer jim ta država daje tako pravico! Uboga Avstrija!

Res v potu svojega obraza se trudijo, da bi nas ugonobili, vsako sredstvo jim je dobro došlo; ali prepričani naj bodo, da se tu pač pošteno motijo. Naj jim le teče pot po obrazu, naj si le izmišljujejo nove načine mrevčenja slovenstva na Koroškem, ali zapomnijo naj si, da se njihovemu naporu le smejemo. Naj se le združijo vsi, od najvišje vlade pa do zadnjega nemškega šnopsarja na Koroškem, ali ugonobili nas ne bodo! Pač pa naj se pripravijo, da bo tudi za nas prišel čas osvete, in takrat bodo dobili svoje klofute z obrestmi vred vrnjene! In niti največja njihova svetnika, Luter in Bismark, jim jih ne bodo odvzela!

Koroške novice.

Zaradi kmetijske družbe, o kateri je svoj čas „Mir“ priobčil popolnoma stvaren članek, kjer se je povedalo, kaj zahtevamo Slovenci od kmetijske družbe, je neki prenapetnež v zadnjih „Freie Stimmen“ skušal nam podtekniti nekaj zavraten namen, češ da hočemo škodovati kmetijski družbi. Kakor smo zatrjevali, prav radi priznamo, da skuša biti kmetijska družba nepristranska, in želimo le, da bi tudi res naše opravilene želje in zahteve upoštevala. In vzlic vsem hujskaškim spisom v nemškonacionalnih listih se vedno poudarjamo, da smo vedno pripravljene v vsem svojim močmi delati v korist družbe, ako bo družba res taka, kakor želimo, da bi bila, namreč res popolnoma nepristranska. Kar se tiče pripomb, da ni res, da bi bilo slovensko politično društvo izposlovalo 2000 K za slovensčine zmožnega potovalnega učitelja, pač z mirno vestjo lahko rečemo, da nihče ne more dokazati, da ne bi bila to resnica. Ravno tako je tudi z našo trditvijo, da potovalni učitelj dobiva le 600 kron. Kdor ne verjame, da je to res, naj vpraša dotičnega gospoda, in sam mu bo povedal, kaj je res in kaj ni res! Na druga zavijanja in zasmehovanja pa ne odgovarjamo, ker so nam — preneumna!

Česa se Nemci bojijo? Nedeljska „Kärntner Zeitung“ je priobčila vest, ki ima naslov: „Das

tem kar izgubil. Vstopil je potem v službo pri nekem gospodu pl. Zoll-u, Nemcu, ki je bil hud sovražnik mojega očeta. Na sejmu je bil ta gospod pl. Zoll, naš bivši pisar in Zollovi hlapci, ki so prignali pitane vole na sejem. Zoll je prvi zagledal Mikolaja in je takoj pristopil k vozu in začel zmerjati mojega očeta. Mikolaj mu ni ostal nobene dolžan, in ko Zoll le ni nehal srmatiti mojega očeta, užgal ga je Mikolaj z bičem. Nato so padli pisar in hlapci po Mikolaju in so ga krvavo pretepli. Mojemu očetu so stopile solze v oči, ko je to slišal. Ni si mogel odpustiti, da je ozmerjal Mikolaja, ki je namenoma zamolčal celo stvar. Oče ga je potem, ko je ozdravel, prijateljsko pokaral, zakaj je molčal. Starec pa izpočetka nikakor ni hotel z besedo na dan, le mrmral je po svoji navadi, ali končno se pa le ni mogel več premagovati, in oba, moj oče in Mikolaj, sta jokala kakor bobra. Gospoda pl. Zolla je pozval moj oče na dvo-boj in švaba jo je dobil pošteno po grbi.

Ako bi ne bilo doktorja, bi bila ostala Mikolajeva požrtvovalnost nepoznana. Tega doktorja je Mikolaj dolgo časa sovražil iz nekega drugega vzroka. Imel sem namreč lepo, mlado tetko, očeto sestro, ki je stanovala pri nas v hiši. Imel sem jo grozno rad, kajti bila vam je tako dobra kakor lepa. Zato se tudi nisem niti najmanj čudil, da so jo imeli vsi radi in med vsemi tudi doktor, mlad, zelo pameten in v celi okolici zelo priljubljen in ugleden mož. Mikolaj je prej tudi rad imel doktorja in ga celo imenoval imenitnega fanta, ki izvrstno sedi na konju. Ko pa je začel doktor bolj pogosto zahajati v hišo in sicer z očividnimi nameni gledé tetke Marinije, se je Mikolajev mnenje

bedrohte Deutschland in den Alpen“ (Nemštvu preti nevarnost). V tej vesti tarpa neki neznan politik o velikanski nesreči, ki preti Nemcem z italijanske strani ter pravi, da bi bilo sedanje bojno stališče koroških Nemcev v nacionalnem boju popolnoma izgubljeno, ako bi se na Tirolskem cela dežela do Brennerja poitalijančila. Potem pa pravi dobesedno: „Zveza Slovencev z Lahi, če bi tudi bila le prehodna, bi imela najhujše posledice za nemško posest v jugovzhodnih Alpah.“ — Torej zveze Slovencev z Italijani se bojijo Nemci. Res imenitno! In zato tudi skušajo na vsak način netiti prepir med tema dvema narodnostima, kajti po starem pregovoru ima tedaj tretji dobiček, kadar se druga dva prepirata. Nemci hočejo le v kalni vodi loviti in to se jim je dosedaj še vedno posrečilo. Vprašamo pa le, kaj bi res bilo potem, ako bi se Jugoslovani združili z Italijani v boju proti Nemcem? O takrat bi nam začeli Nemci kazati vse drugače prijazno lice, kakor pa sedaj, kajti šlo bi se jim res za kožo in njihova ošabnost bi se kmalu izpremenila v krotkost.

Spominjajte se šentjakobske šole!

Celovec. Škodljivi hroščič k u k e c, o katerem smo zadnjič poročali, da se je v obilnem številu prikazal okoli Medgorij, nastopa tudi že severno od Celovca v gozdovih Vašenskega gradu. Kmetje, pregledajte svoje gozdove, dokler je še v malem številu, da ga lahko uničite!

Iz Vrbe. Ni še dolgo temu, kar je priobčil „Mir“ ono vznemirjajočo vest, da priredita vrbski „šulferaju“ in rožeška „šudmarka“ dne 14. maja t. l. v Vrbi neko slavnost, pri kateri naj bi bili navzoči vsi šolski otroci naše okolice. In res, „kunštni“ so bili oni gospodje, ki so v veselilnem odboru. Sedaj bobnajo po svetu, da je to nekaka „Schillerjeva“ slavnost, ali na svojih oklicih, ki so jih poslali menda po celem svetu, pa ni bilo niti ene besedice o Schillerju, temveč samo, da se priredi velikanska nacionalna slavnost. Še celo tamkaj, ko nabirajo denar in druge stvari za veselico, ni niti črkice o Schillerju, temveč sama nacionalnost. Popolnoma je torej razvidno, da je vrbskim in rožeškim nacionalcem pač malo mar za Schillerja, temveč edino le za nemško-nacionalno hajlanje. Schiller je edino le plašč, s katerim hočejo pokriti svojo lutrovska veselico. Kaj se bo tu vse delalo, bo pokazal natančnejši spored. Gotovo pa je, da se hoče slovenskim otrokom na ta dan kar na hektolitre vlivati nemški duh v glavo. Slovenski otroci naj bi poviševali sijaj slavnosti s svojim „hajl“. In zato bodo dobili jesti in piti in pa kak košček obleke. Naj bi pač staršem tistih otrok, ki prodajo svojo deco nemškemu nacionalizmu, zgorele na sruo one Judeževe stvari, kajti oni so krivi, da bodo v poznejših letih ti otroci preklinjali rod svojih staršev, da bodo zasramovali jezik, v katerem jih je mati učila prvi očenaš. V znamenju luteranstva se bo vršila ta veselica, in slovenski katoliški starši pustijo za par rokavic, za par nogavic, za tanke prtene hlačiće svoje otroke k taki veselici? Otroci so nedolžni, zato pade vsa odgovornost na starše. Zdra-

o doktorju popolnoma izpremenilo. Bil je sicer vljuden napram njemu, toda hladen, kakor proti tujemu človeku. Prej je Mikolaj tudi njemu večkrat bral levite. Če je ostal doktor dalj časa pri nas, je potem Mikolaj mrmral, ko mu je oblačil plašč: „Prav treba je, se po noči potikati okrog. Kdo je še kdaj videl kaj takega!“ Sedaj pa ni samo prenehal rentaciti, temveč je nasprotno molčal kakor kamen. Doktor je seveda kmalu izpoznal, zakaj se gre, in dasiravno se je starcu ravno tako prijazno nasmehoval, kakor prej, pa vendar mislim, da mu prav ljubo vendar ni bilo.

K sreči za mladega zdravnika je gojila tetka Marinija zanj vse drugačna čustva kakor pa Mikolaj. Pripetilo se je pač nekega lepega večera, da je mesec nad vse romantično svetil v salon, da je duh jasminov z vrtnih gredic prihajal skozi odprta okna, da je tetka Marinija sedela pri glasovirju ter pela in da se je naš doktor približal in jo s tresočim glasom vprašal, ali misli, da more brez nje živeti? Tetka je najbrž, kakor se mi zdi, v tej zadevi izrekla svoje dvome, in tako so pač sledila obojestranska zagotavljanja, mesec se je poklical za pričo, na kar se je mogoče zgodilo še marsikaj, kar se navadno zgodi v takih slučajih. K nesreči pa je vstopil ravno tisti trenutek Mikolaj, hoteč ju poklicati k čaju. To, kar je videl, mu je dalo povod, da je takoj tekel k očetu; ali ni ga našel doma, kajti bil je ravno zaposlen na pristavi. Starec je nato tekel naravnost k materi, ki pa ga je s svojim navadnim milim smeškom prosila, da naj se ne vtika v to stvar. Osramočeni Mikolaj je torej molčal, ali ni se malo jezil ves večer, in ko je prišel oče in je še stopil v pisarno,

mite se vendar, ljudje božji, in spozaajte, kake sovražnike imate v „šudmarki“ in „šulferaju“. Seveda se vam vse kaže prijatelja, ali ako malo dalje pogledate, pa bode videli, kaj vam v resnici dajeta ta dva „prijatelja“. Vzeti vam hočeta samo ono, kar je vsakemu poštemu človeku poleg vere najljubše na svetu, narodnost, in ne samo vam, temveč vam in vašim otrokom, vašim potomcem. Že pred tisoč leti so vaši predniki govorili svoj mili slovenski jezik in častili verno svojega Boga, a sedaj pa pridejo tujci, in vi ste tako nespametni, pa jim hočete najsvetejše, kar imate, prodati za par Judeževih grošev, za kako malo darilce. Kje je tu vaš ponos? Kje je tu oni pošteni slovenski kmet, ki se je potrkal na prsi in rekel: „Jaz in moji otroci nosimo to, kar sem sam s svojo pestjo pridelal. Ne rabim od nikogar nič, najmanj pa od svojega sovražnika!“ Sram mora biti vsakega slovenskega kmeta, da na tak način prodaja svojo kri tujcem! Zato upamo, da bodo vsi pošteni slovenski kmetje tisti dan obdržali svoje otroke doma, spomnivši se izreka: „Národnost in vera je najdražje, kar ima človek na svetu!“

Vrba. (Koliko Nemci zaupajo našim Nemcem.) V zadnjem „Wochenblattu“ se neki Vrbljan bridko pritožuje, da neki dunajski trgovec ni zaupal veselilnemu odboru streliva za streljanje na dobitke. Hoteli so namreč, da bi šele v 14 dneh plačali, ali trgovec je rekel — ne boš, in jim ni hotel poslati streliva. To je lepo znamenje, koliko Nemeč zaupa vrbskim Nemcem. In slovenski starši bi jim zaupali svoje slovenske otroke? Nikdar!

Iz vrbske okolice. Svoj čas je pisal „Mir“, da je neki c. kr. uradnik iz Rožeke agitiral za „šudmarko“ in iskal članov po rožeški in vrbski okolici. Pisal je tudi „Mir“, da se ni ravno preveč kalinov vsedlo na njegove limanice, ker ljudje so že spoznali, da „šudmarka“ tudi v rokah c. kr. uradnikov ni nič drugega kakor društvo, katerega edini namen je spraviti koroškega Slovence čez Karavanke. Seveda je potem treba pri agitaciji posebno dobrega jezika, da se vendarle pridobi kakega kmetiča za to protislovensko društvo. Kakor je že „Mir“ poročal, se je na prigovarjanje omenjenega c. kr. uradnika vendarle znašel tak možakar, da se je vsedel na agitatorjeve limanice. Ali zakaj? Saj ga je vsak lahko slišal, saj je povsod pravil, kamor je prišel, da so mu gospodje zatrjevali, da bo s tem imel živino zavarovano. Ako se mu zgodi pri živini kaka nesreča, mu jo bo „šudmarka“ takoj povrnila. Ljudje so se mu smejali, ali vzlic temu je mož trdil svoje. Ali glejte! Kmalu potem, ko se je „zavaroval“ pri „šudmarki“, mu je poginila lepa, enoletna junica, ne dolgo potem plemenska svinja, in še malo pozneje pa dvehleten junček. Mož je seveda čakal, kdaj mu bo „šudmarka“ poslala odškodnino za izgubljeno živino, ali denarja ni bilo, niti junice, niti junčka. In ubogi kmetič, ki se je vsedel c. kr. šudmarkovskemu agitatorju na limanice, sedaj kolne „šudmarko“ in njene c. kr. agitatorje, da so ga tako lepo speljali na led. In veste, kaj še pravi? Da ga je Bog prav gotovo zato kaznoval, da mu je živina poginila, ker se je hotel polakomniti Judeževih grošev šudmarkovskih. K „šudmarki“ pa menda ne pristopi

da bi napisal par pisem, predno bi šel spat, je šel Mikolaj za njim, obstal pri vratih in začel precej glasno pokasljavati in drsati z nogami.

— Kaj pa želiš, Mikolaj? vpraša oče.

— No, ta-le . . . Kako se mu že pravi . . .

Vprašal bi gospoda, ali je res, da se naša gospodična omoži, to se pravi . . .

— No, res je. Kaj pa potem?

— Pa vendar ni mogoče, da bi naša gospodična vzela tega, tega . . . „padarja“.

— Kakega „padarja“? Ali si znorel, Mikolaj?

Pa res moraš vtakniti svoj nos v vsako stvar!

— Ali ni morebiti gospodična naša, ali ni hči gospoda polkovnika? Gospod polkovnik ne bi nikdar dovolil. Ali naša gospodična ni vredna grajščaka in sicer grajščaka kakor mora biti? In kaj pa je, z dovoljenjem, tak-le doktor? Ali naj se naša gospodična izpostavi zasmehovanju ljudstva?

— Doktor je moder mož.

— Moder, dà, moder. Kakor bi bil bogve kako malo doktorjev videl! Hodili so po taboru, pri „štabu“ so kaj delali, in kaj potem? Ko je bilo treba udariti, ni bilo nikjer nobenega. Gospod polkovnik jih je večkrat imenoval mazače. Če je človek zdrav, se ga ne dotakne, šele če je že napol mrtev, pride s svojo lanceto ali kako se že pravi tistim nožičkom. To ni čisto nič „kunštnega“, drugega razrezavati, ki se ne more braniti, ki ne more niti s prstom ganiti. Naj pa takrat poskusi, ko je dotičnik zdrav in ima puško v roki. Ha, ha! Grozna modrost, ljudem z nožem po kosteh vbadata! To vse skupaj ni za nič! Gospod polkovnik bi vstal iz groba, če bi vedel zato. Kak vojak pa je to, doktor. Kaj drugega je grajščak! Ne, to ne

več. Seveda, kdor se enkrat opeče, ne sega več rad v ogenj.

Voglič pri Gozdanjah. Iz Kranjskega se je preselila izžanska družina Snój sem k nam na lepo Malijevo posestvo. Dobro došli! Vrla slovenska in vneto verna družina je darovala farni cerkvi lepo podobo rožnive Matere božje. Bog plati!

Škofiče. (Majhen dodatek.) „Mir“ je pred kratkim poročal o nekem gospodu učitelju, kateri se je na „garah“ vozil po vasi in sicer v takem stanu, da bi bil hodil prav težko. Povedalo se je tudi, da so fantje, ki so ga vozili, „gare“ prevrnili in da je gospod učitelj pobiral svojega slovenskega rojstva nemške kosti po tleh. Povedalo pa se ni, kar naj tukaj dodamo, da je gospod učitelj pri tem tako rjovel, da se je nekemu kmetu, ki je prihajal mimo z vozom, konj splasil in da bi se bila kmalu pripetila velika nesreča. Torej vidite, g. urednik, da imamo pri nas kaj lepega gospoda učitelja, kateri bi zaslužil, da se ga pošlje v kako svetovno razstavo, kjer bi se ga lahko kazalo kot nekaj prav posebnega, vzvišenega na polju ljudskošolskega učiteljstva!

Lipa. Ko je na veliko soboto ob 10. uri zvečer šel posestnik Tone Kacijanka, p. d. Klebrič iz Vrbe proti Srejam, napadel ga je pri Doljah nek mož in mu je hotel iztrgati možnjo, v kateri je imel shranjenih 900 K. Klebrič se je seveda branil in je bil k sreči močnejši od napadalca, tako, da je ta moral pobegniti. Orožniki pa so zlobneža že našli. Bil je Martin Jesenik, ki so ga že zaprli. Mož je že popred 5krat kaznovan.

Ledinice. V Zvrhnjih Brovljah so šli pred kratkim Frideljnovi k maši, doma pa so pustili med tem enoletnega dečka in mlado dekle, ki bi naj pazila na otroka. Prišlo je pa nekaj fantov, ki so se z dekle šalili. Ta pa pade z otrokom na rokah in ubogi deček je imel zlomljeno nogo v stegnu. Odpeljali so ga v beljaško bolnišnico, vendar pa je malo upanja, da okreva, ker je bil sploh bolj bolehen in slaboten in je šele bil ravno prestal hudo bolezen.

Iz vernberške okolice. V zadnjem „Miru“ je bilo iz naših krajev zopet malo povedanega, a vsega pa seveda nismo mogli omeniti, kajti toliko bi bilo pisati, da bi bralci res morali misliti, da je pri nas najslabši kraj cele Koroške. Pa čemu to, saj pričobimo le glavne stvari. Kakor je več nemških časnikov, med njimi seveda „Villacher in Bauernzeitung“, pred kratkim poročalo, se godijo v naši občini velike izpremembe — res je. Prej je bilo namreč vse mirno in trobilo bolj ali manj v nemškutarski rog, in kar jih ni trobilo v nemškutarski rog, tisti so spali. Zares velika izprememba, kaj pa je zdaj? Prišla je namreč vrgred, čas vstajenja, čas novega življenja. Vzbudila je marsikatero zaspanca, pokazala marsikateremu zabudnežu novo pravo pot, pot do spoznanja. To so izpremembe, pa še ne dovolj. Naš občinski odbor je namreč dne 4. aprila t. l. napravil in z razglasom št. 684 objavil tale sklep: Otroci tudi ne smejo (ker je bilo med tem še kaj drugega prepovedanega) biti navzoči pri zborovanjih, katera kažejo hujskaški in narodni značaj proti ljudstvu (hetzerischen und nationalen Charakter gegen das Volk). Bodisi zborovanje ali tudi samo narodna zabava, imajo voditelji skrbeti, da se otroci odstra-

more biti! Gospodična ga ne bo vzela. To bi bilo proti vsem postavam. To se pravi vendar posegati malo previsoko.

K nesreči za Mikolaja pa se je doktorju vendarle posrečilo to previsoko poseganje. V pol leta se je praznovalo ženitovanje in naša gospodična, polkovnikova hči, nas je zapustila, da deli svojo usodo z doktorjem, a spremljale so je častitke in solze sorodnikov in znancev, posebno pa starega Mikolaja. Mikolaj ni bil hud na njo, ni mogel biti, ker jo je imel preveč rad, ali njemu pa ni mogel odpustiti. Skoraj nikdar ni izgovoril njegovega imena in se je vedno trudil, da ne bi ga omenil. Pripomnim naj, da je bila tetka Marinija pri doktorju Stanislavu neizrečeno srečna. Po enem letu jima je dal Bog krepkega dečka, potem je prišla še deklica in tako naprej, kakor je Bog dal. Mikolaj je ljubil te otroke kakor svoje lastne, nosil jih na rokah, igral se z njimi in jih poljuboval. Opazil pa sem, da mu vendar zakon tetke Marinije še vedno ni bil popolnoma všeč. Nekega božiča smo sedeli na sveti večer vsi skupaj v šoli, kar se zasliši zunaj ropotanje voza. Pričakovali smo o praznikih vedno dovolj sorodnikov in zato je rekel oče:

— Poglej, Mikolaj, kdo se je pripeljal? Mikolaj gre vun in se vrne kmalu z velikim veseljem na lice.

— Gospodična je tu, — je že klical od daleč.

— Kdo? — vpraša oče, dasiravno je vedel, kdo je.

— Gospodična!

— Katera gospodična?

nijo, če ne se isti imajo kaznovati po § 34 obč. reda. Kar je pa še najboljšje, je to, da je ta razglas pisan v taki grozoviti nemščini, katero ima gotovo samo vernberška občina za uradni jezik, sicer pa nihče. Torej, dragi Slovenci! Kje je pravica? Če napravimo mi kako veselico, tam Bog ne da, da bi pustili zraven vaše otroke. Če pa bodo nemškutarji romali k šulferajski slavnosti v Vrbo, tam pa le pustite, da gredo z njimi tam se bodo veliko lepega in koristnega („hajlanja“) naučili. Mi pa mislimo, da je za vse enaka pravica, kajti tega naša občina ni sklenila, da zadene to samo slovenske veselice — vse —. Mi pa mislimo o tem občinskem sklepu po prav vernberških razmerah tako-le:

„ga tajnik je spisal
župan rekel — ja —
odbor pa je kimal
najbolj kar se dá.“

Drava. Še ni dolgo temu, da se je pokazalo, kakšno „maniro“ zastopijo naši otroci. Zadnjič je namreč neki potnik, katerega vsi poznajo in vedó, da ne bi bil ravno eden naglavnih grehov, če bi ga pozdravili, izvedel nekaj prav neprijetnega. Šel je namreč mimo trume igrajočih se otrok in je zapazil, da ga nobeden še pozdravil ni, (tudi nemško ne), a ko se je oddaljil, so se vsi na vsa usta za njim smejali. Kdo je tega kriv? Šola in zopet šola! Mi priporočamo gospodu učitelju, da naj skrbi najprej zato, da se naučijo otroci pravega obnašanja, da mu ne bodo delali še na cesti nečast, in potem naj se briga šele za druge ljudi, če bo imel pred svojimi vrati dobro pometeno, kjer je, mislim še precej nesnage.

Podkloster. Ponesrečil se je Miha Pintar, drvar na Strmcu, pri svojem delu. Težek hloed se je zvalil na njega in mu je zmečkal prsi, da je bil takoj mrtev.

Iz Glinj. Odkar se je v Glinjah ustanovilo slovensko pevsko društvo „Drava“, se je začelo tudi v narodnem oziru nekoliko živahnejše gibanje med našim ljudstvom. Dolgo časa je trajalo, predno se je uresničila želja nekaterih rodoljubov, ki so posvetili vse svoje moči v to, da bi združili spodnje Rožane, ki slovijo daleč preko domačih mej kot izborni pevci, v slovenskem pevskem društvu. Sicer so Glinjčani tudi že prej radi prepevali, a žalibože ne slovenskih, ampak večinoma le nemške pesmi in so s tem toliko škodovali slovenski zavestnosti naših kmetov in delavcev, da je v njihovih srcih že skoraj čisto usahnula. Treba je tedaj bilo buditelja, in naše pevsko društvo „Drava“ je bila temu vzvišenemu in lepemu poklicu popolnoma kos. Lansko leto je pevsko društvo „Drava“ pod vodstvom g. predsednika C. Goričnik-a in pevodvje Bernota storilo izdatno svojo velevažno dolžnost kot buditelj zaspanih spodnjih Rožanov. Tudi na zadnjem obnem zboru se je izvolil isti odbor, ki je že lansko in predlansko leto tako uspešno deloval, in upati je, da bo v bodoče še v veliko večji meri deloval v korist in procvit koroških Slovencev. Več takih slovenskih pevskih društev, in Koroška bo rešena! Na noge, slovenski kmetje in delavci! Ustanavljajte povsod pevstva društva z namenom, da negujejo petje in s tem ljubezen do našega prelepega materinega jezika. Petje je namreč velevažno za probujenje in utrjenje narodne zavesti. Marsikdaj si pridobi pesem srce, ki je

— Naša gospodična, — odgovori stari. Nato vstopi gospodična, pa s tremi otroci. Lepa gospodična to! Ali stari je nalašč ni hotel drugače imenovati. Končno pa se je izgubila tudi njegova jeza nasproti doktorju. Hanija, vnukinja starega Mikolaja, je zbolela na legarju. Tudi meni je bilo neizrečeno težko, kajti Hanija je bila moje starosti, igrala sva se skupaj in ljubil sem jo skoraj kakor sestro. Doktor Stanislav tri dni ni skoraj prišel iz njene sobice. Stari, ki je ljubil Hanijo z vsemi žilicami svojega srca, je bil ves čas njene bolezni kakor blazen. Skrival je železne bolečine, ki so mu trgale prsi. Bil je utrjen proti telesnim težavam kakor tudi proti udarcem usode, ali vendar je skoraj obnemogel pod težo obupa ob bolniški postelji male deklice. Ko je končno po dolgih dneh skrbi in strahu doktor Stanislav tiho odprl vrata bolniške sobice in s sreče sevajočim obrazom pošepetal Mikolaju, ki je v prednji sobi čakal odločitve, malo besedico: „rešena!“ ni mogel stari več vzdržati, zatulil je kakor divji vol, padel k nogam doktorjevim in zopet in zopet zaklical: „moj dobrotnik! moj dobrotnik!“

Hanija je nato kmalu ozdravela in doktor Stanislav je bil odslej dražji Mikolaju, kakor pa lastno oko v glavi.

— To je mož, — je trdil ob vsaki priliki, vihajoč si dolge brke, — to je mož! Imenitno sedi na konju, in če bi njega ne bilo, bi bila Hanija . . . ne, ne, nočem izreči.

Toda nekako leto po tem dogodku je začel stari pešati. Njegova ravna in krepka postava se je upognila, hodil je sključen in ni več zmerjal

bilo neobčutno za najlepše besede in ravno krasno, ginljivo in melodično naše petje je v prvih časih národne probujenja delalo čuda in pridobilo mnogo mlačnih mož, da so stopili v vrste bojvnikov za teptan naš narod slovenski.

Smarjeta nad Bajtišami. Hvala Bogu, da dobimo tudi pri nas orožniško postajo, ki bo vsaj zasledovala tiste pretepače, ki so naši mirni vasi že napravili dosti sramote. Ravno o velikonočnih praznikih so se zopet pretepali dobro izurjeni smarješki pretepači in v torek 26. t. m. so peljali tepenega k zdravniku v Borovlje, da mu je zašil prebito črepinjo. Pretepačem bi pač boljše prilegla palica kakor zdravniška pomoč.

Podljubelj. Na velikonočno nedeljo sem prišel po naključju v Glinje, znano mi orlovo gnezdo spodnje Rožne doline. Čudil sem se, da imata vsaj obe gostilni dvojezičen napis — četudi je slovenski na drugem mestu — le na župnišču se blišči blaženi nemški „Pfarrhof“ in celo prodajalna tobaka, ki je, kakor sem poizvedel, lastnina zavednega Slovence, ki ob enem tudi igra velevažno ulogo pri slovenski medborovski občini, ima tablo z nemškim napisom. Take pomanjkljivosti se v vrlo-slovenskih Glinjah ne smejo nahajati. Posebno v sedanjem času, ko nas naši nasprotniki napadajo od vseh strani, se moramo zavedati svoje narodnosti in jo pokazati tudi v dejanju. Nemci v svojih krajih ne trpijo nobenega slovenskega napisa, naj-nedolžnejša slovenska besedica jih razburi do živcev, mi Slovenci pa dičimo naša imetja v svoji domovini z njihovim jezikom. Kdaj bo nas pamet srečala? Kdo? Že veste!

Slovenji Plajberg. Ne morem si kaj, da bi ne izpregovoril nekaj besed o tužnem stanju naše občine. In sicer zato, ker je nekdanjemu dopisniku „Mira“ zamrznilo črnilo, sem se moral oglašiti jaz. Toda k stvari! Volilec! Bliža se že vendar enkrat toliko zaželjena občinska volitev. Kmetje sotrpini, koga bomo le volili? Gotovo može, o katerih značajnosti, narodnosti in veri smo se že pričeli. Take može pa voli le naša slovenska stranka, katera je gotovo najboljša za sedanjega kmeta. Kam gremo, to nam je pokazala zadnja „seja“ našega „občinskega odbora“, in sedaj vidimo, da gremo navzdol. Torej rečem vam kmetom še enkrat: Vrzite vendar enkrat od sebe tisti neumni strah, in ne volite več nemškutarjev, ki vas sovražijo, ampak pravične in značajne može. Ob priliki kaj več!

Grabštanj. Na belo nedeljo nas je zapustil naš iskreno ljubljani preč. g. dekan And. Wieser, ki je bil pri nas že 25 let in vsa ta dolga leta z vso vnemo deloval za svoje župljane. Zadnjikrat je še privedel otročiče k prvemu sv. obhajilu, kar je bilo zelo ganljivo videti. Bil je ta dan za nas dan žalosti; nisi videl človeka v cerkvi, ki bi ne bil do solz ganjen, ko nam je poslavljajoči se g. dekan v slovo podal še par v srce segajočih besed. Silno veliko je storil in žrtvoval g. dekan za našo cerkev; bil je neumoren spovednik, oskrbel nam je že dvakrat sv. misijon, posebno pa je bil goreč tolažnik bolnikov. Skratka rečeno: storil je vse, kar more storiti goreč in vesten duhovnik z besedo in z neprestanim in najlepšim zgledom bogoljubnega življenja. — Zapustili ste nas, prečastiti gospod, vendar pa bodo sledovi in plodovi Vašega delovanja ostali pri nas, in mi smo Vam vsi iz

in lagal. Končno je postal, ko je dosegel devetdeset let, že popolnoma otročji. Delal je tičje zanke in je imel veliko število vjetih tic v svoji sobi. Nekaj dni pred smrtjo že ni več spoznal znanih oseb, ali na dan smrti mu je zopet zasijala luč spoznanja v polnem sijaju. Starši so bili zaradi materine bolezni v inozemstvu. Nekega večera sem sedel s svojim mlajšim bratom Kazimiro in patrom Ludovikom, ki se je že tudi precej postaral, pri peči. Veter je gual snežinke proti oknom, pater je molil, jaz pa sem se s Kazimirovo pomočjo pregledoval puško, ker sem mislil drugo jutro na lov. Tu nam povedo, da Mikolaj umira. Pater Ludovik je takoj šel v domačo kapelico po svete zakramente in jaz sem hitel k staremu. Ležal je na postelji bled, skoraj rumen in napol otrpel, pa mirno in pri polni zavesti. Skoraj gola glava, z dvema brazgotinoma, je bila res lepa, bila je glava starega vojaka in vrlega moža. Gorela je blagoslovljena sveča in mračno razsvetljevala stene. Po kotih so čivkale tice, ki jih je vedno gojil. Starec je z eno roko pritiskal razpelo na prsi, drugo roko pa je poljubovala Hanija, blede kakor lilija. Duhovnik je vstopil in pričela se je izpoved; potem je želel umirajoči videti mene.

— Moj gospod in moja draga milostiva gospa sta daleč odtod, — je šepetal — zato težko umrem. Ali vi ste tu, moj zlati mladi gospodič, moj gospodar . . . Skrbite za siroto . . . Bog vam bo poplačal. Ne bodite hudi name . . . če sem kaj zakrivil . . . odpustite. Bil sem morda nadležen, ali zvest . . .

Obmolnil je in zaprl oči, pa jih zopet kmalu

sreca hvaležni do groba! Ti pa, fara gosposvetska, se smeš srečno šteti, ko si dobila tako dobrega dušnega pastirja. — Pa Bog nam je dal že drugega naslednika, o katerem smo prepričani, da bo odhajajočemu g. dekanu vreden naslednik, preč. g. Štefana Bayerja, ki je dosedaj župnikoval v Pokrčah, kateri bodi srčno pozdravljen v naši sredi!

Grabštanj. Posestniku Janezu Blatniku je nekdo napravil 60 K škode s tem, da mu je oškodoval mlado sadno drevje.

Št. Janž na Mostiču. Zaradi zasmojenja je bil prijel Jožef Rajnar, 11leten fant. Zažgal je pri posestniku Grabušniku. Pogorele so 3 hiše in 1 skedenj. Škode je za 50.000 K, zavarovanih je pa samo 9400 K.

Pliberk. (Sejem.) Deželna vlada je dovolila, da se preloži letni in živinski sejem, ki se vrši v Pliberku v ponedeljek po sv. Medardu, letos na dan 19. junija.

Prevalje. Občni zbor Ciril in Metodove podružnice za Tolsti vrh in okolico, ki se je vršil v nedeljo pri Fari, se je prav dobro obnesel. Udeležba je bila prav lepa in z velikim zanimanjem so navzoči poslušali razne govore in predavanja. Kot govorniki so nastopili gg. Fil. Kotnik, urednik Ekar, Vunček in kapelan Lavrine. Za družbo se je nabrala lepa svota 60 kron, katera se odpošlje družbinemu vodstvu. Izvolil se je z malimi izjemami stari odbor, posebno pa je bil z navdušenjem zopet izvoljen stari predsednik, g. Kotnik, ki predseduje podružnici že od njenega začetka. Obširnejše poročilo objavimo prihodnjic.

Prevalje. (Naša pošta.) Pismoše pri naši pošti se vsake 14 dni premenjujejo. Zaradi tega se toliko pisem izgubi, ker enemu kraj ni dobro znan, drugi pa spet dobro čitati ne zna. Neka gospa je na cesti pred nekaj dnevi našla dopisnico, ki je bila na njo naslovljena. Pisec teh vrstic ima tudi škode za 10 K, ker neke dopisnice ni dobil. Lahko bi naštel cele litanije teh pregreškov naše pošte. Gospa poštarica naj bi boljše plačo dajala pismošom, da bodo mogli ostati, ona sama pa skrbela za to, da se pisma in pošiljatve redno razpošiljajo in izročujejo. Če se ne bode kmalu predruščilo, bomo pa na druga vrata potrkali, kajti nismo več voljni, prenašati takih razmer. Ko postane lonec poln, potem prekipi.

Veliki živinski sejem bode v četrtek 18. majnika v Prevaljah. Oba zadnja sejma sta se obnesla izvrstno, kar nas navdaja z upanjem, da tudi ta sejem ne bode zaostal. Nudi se torej lepa prilika vsem kupcem in prodajalcem živine narediti ugodno kupčijo. Zato 18. v Prevalje!

Prevalje. Katol. del. društvo je imelo 24. aprila svoje mesečno zborovanje. Gosp. tajnik se spominja v prisrčnih besedah umrlega, blagega, neumorno delavnega predsednika Antona Englerja, ter pozivlja navzoče, naj v znak žalosti vstanejo. Pri volitvi, ki se je nato vršila, je bil izvoljen za veliko večino obče priljubljen g. Jožef Bervar predsednikom, ki prevzame predsedstvo in se v gladki besedi zahvali za njemu podeljeno čast.

Kot prvi govornik nastopi mlad. L. Abraham, ki v jedrnatih besedah popiše vzroke propada Slovencev. Drugi govornik pa oriše življenje in delovanje velikega biskupa J. J. Strossmayerja. Nastopila sta tudi dva gg. deklamatorja, ki istotako

odprl in zaklical glasnejše, kakor bi se mu mudilo in bi mu že primanjkovalo sape:

— Gospodič! . . . Moj gospodar . . . Moja sirota . . . v tvoje roke, o moj Bog . . .

— Izročam dušo tega hrabrega vojaka, zvestega služabnika in pravičnega moža! — je slovesno zaključil pater Ludovik.

Starec je bil mrtev. Pokleknilo smo ob postelji in pater je začel glasno moliti mrtvaške molitve.

* * *

Veliko let je minilo od tedaj. Gomilo zvestega sluge je gosto obrastlo resje. Žalostni časi so prišli nad nas. Vihar je razdril malo in mirno ognjišče moje vasice. Pater Ludovik že počiva v grobu, tudi teto Marianijo so že zakopali v zemljo, jaz si moram s peresom trdo služiti vsakdanji kruh, in Hanija . . .

Ko se spomnim nje, mi poteko solze še bolj vroče . . .

Zanimiv prizor pred sodiščem. Pred pariškimi kazenskimi sodiščem je te dni zagovarjal neki odvetnik nekega ponarejevalca vina. V svojem govoru je rekel odvetnik: „Ne, moj klient ni vina ponarejal, njegovo vino je pristno. Ta račun tukaj dokazuje, da je vino iz svežega grozdja. Ta račun je takorekoč rojstni list vina.“ — „Ali imate tudi krstni list s seboj?“ je vprašal predsednik med glasnim smehom občinstva.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

svojo nalogo izvrstno rešita. To zborovanje je bilo eno najživahnejših, kar jih je imelo naše društvo. Prihodnje zborovanje bode 14. majnika, h kateremu vabimo obilo udeležencev in prijateljev delavcev.

Črna. Pogorela je žaga grofa Turna v Bistri. Škode je 1600 K; žaga pa je bila za ta znesek zavarovana. Zažgala sta žagarja Florijan Kos in Franc Žagar, ker sta premalo pazila na ogenj v svoji kuhinji.

Dopisi.

Dobrlavas. (Pogreb mil. gosp. prošta Luka Vavtižarja.) Ta dopis smo žalibog morali v zadnji številki preložiti zaradi obilnega gradiva. Evo ga torej danes!

Mil. g. Luka Vavtižar, inf. proš. in dekan naš, se je preselil v večnost. Že dalje časa je bolehal na živcih. Da bi si okrepil svoje zdravje, odšel je v toplice v Krapino na Hrvaškem. A izprevidel je, da je nit njegovega življenja že jako rahla ter je zaradi tega zapustil toplice. Pa že v Zidanem mostu ga je prehitela neizprosna smrt dne 11. mal. travna. Prepeljali so njegovo truplo takoj v Dobrlavas ter je položili na oder v župnišču.

Pogreb se je vršil v soboto, dne 15. malega travna, ob lepem vremenu ter obilni udeležbi zvestih župljanov. V soboto zjutraj se je v župnišču kar trlo ljudi. Vsakdo je hotel še enkrat posloviti se v duhu od vzornega duhovnika, vzeti slovo od vnetega rodoljuba. Udeležila se je pogreba naravnost ogromna množica ljudi. Zastopani so bili uradniki in druga gospoda, veteranci z zastavo, požarni bramborci, šolarji pod vodstvom učiteljev itd. 28 gg. duhovnikov spremilo je sobrata svojega k večnemu počitku. Najprej je šel spreod v župno cerkev, kjer se je č. g. dek. administrator J. Aplen spominjal rajnega v vznesenih besedah ter nam kratko narisal sliko njegovega življenja.

Rojen je bil rajni g. proš. 12. vinotoka 1833 v Škocijanu v podjuni dolini. V duhovnika je bil posvečen l. 1860. ter je deloval na raznih krajih v dušnem pastirstvu, dokler ni prišel l. 1898. kot proš. v Dobrlavas. Bil je dober in radodaren duhovnik ter je dajal svojim župljanom v vsakem oziru dober zgled. Ljubil pa je tudi svoj narod in milo svojo slovensko domovino ter tudi rad daroval v narodne namene. — Pogreb je vodil proš. tinjski, č. g. Trobež. Ob odprtju grobu je še zapel prav izborna domači moški zbor in istotako šmihelski peveci.

Čeravno nam je nemila smrt vzela č. g. prošta, vendar bo njegov spomin ostal med hvaležnimi župljani. Bodi mu lahka zemljica!

A smrt se še ni zadovoljila s to bridko žrtvijo, temveč posegla je kmalu na to zopet v vrsto naših narodnih mož. V ponedeljek, dne 17. mal. travna, umrl je namreč p. d. Toplič v Kokji, mož, ki se mora prištevati onim, ki stojijo neustrašeno na braniku slovenske posesti, mož, ki je bil zares ponosen, da je sin slovenskega naroda ter se nikoli ni ustrašil nasprotnikov svojih. On ni bil omahljivec, kakoršnih se pri nas žalibog toliko nahaja. Bil pa je tudi skrben oče in vesten gospodar. S tužnim srcem smo ga spremili k zadnjemu počitku in čutili smo, da je padel zopet steber slovenske zavednosti v naši župniji. Tolaži nas upanje, da bo njegov naslednik enak svojemu očetu! Težko se je bilo ubraniti solz pri ganljivem nagrobnem govoru. N. v m. p.!

Zdaj pa še kaj drugega! V nedeljo popoldne bila je običajna procesija iz župne cerkve na „goro“ in nazaj. To ti je prava gizdava (Dobroci pravijo: „hofartna“) procesija, kajti nežni spol je zastopan v posebno ogromnem številu, kar je samo ob sebi seveda jako hvalevredno, a nova krila, robci itd. bliščijo se v solnčnem svitu, da človeku kar sapo jemlje. Posebne nesreče se ni zgodilo, samo da nekatere ženske v cerkvi na „gori“ ne morejo razločiti moških klopi od ženskih. Moški seveda si v svoji skromnosti ne upajo ugovarjati ter rajši — stojijo!

Iz Roža. (Naša Koroška.) Koroška dežela meji dva naroda, slovenskega in nemškega. Mi Slovenci stojimo ob meji nemštva, stojimo na straži in branimo vsak svoj rod. Ali žalibog, da smo mi, ki stražimo slovanstvo, zelo leni in zaspani, ker večkrat na straži zaspimo. Kako lahko potem drugi narod, kateri straži nemštvo, ker ni tako len in zaspan, vsako priložnost porabi in napreduje. In kar si ob taki priliki pridobi, mu mi v svoji mlačnosti in ponižnosti vse lepo pri miru pustimo, pa naj je za naš narod ugodno ali ne. To najbolj pričajo šole, v katerih se naši nedolžni otroci od malega ponemčujejo, to pričajo sodnije, to pričajo naši uradi, po katerih se vse nemško uraduje. Še celo po župnijskih uradih, kar človeku kar v glavo ne more, se nemško uraduje.

Tukaj se vidi, da so Slovenci na straži gotovo spali, ko je Nemeč za priložnost porabil. Ali to je največja sramota za nas, da še zdaj večinoma koj molčimo in pustimo, čeravno na straži

več ne spimo, da dela tujec Nemeč z nami, kar hoče, in nas še zraven tudi zaničuje. Pa kaj je temu vzrok, da nas zaničuje? Ker smo tako vsevoljni, da se učimo to, kar sovražnik hoče, in se celo vsiljujemo v to, kar je samo njegovo. Ako bi mi Slovenci zahtevali vsi svoje slovenske šole in se nič ne učili nemško, bi se kmalu pokazalo, da nas ne zaničuje, kakor ne zaničuje tistih narodov, kateri se nočejo učiti nemški, kakor Lahi in Ogri. Povsod, kjer se ti oholijo, delajo Nemci napise tudi v njih jezikih in se sami učijo njihovega jezika. Ako bi mi tudi tako delali kakor ti, da bi se učili v šoli samo svoj materin jezik, kakor Lahi in Ogri, potem bi delali Nemci povsod tudi napise v slovenskem jeziku, postavim po železnicah, sodnijah, uradih, sploh povsod, kamor bi zahajali Slovenci, bi morali biti slovenski napisi. In morali bi povsod slovensko uradovati, ko bi nihče nemško ne znal. Ker se pa nemško učimo, potem se za to nihče ne zmeni, ali znamo kaj nemški, temveč zadostuje že, da smo se učili.

Vidite, kaj imamo za to, ker se nemško učimo. Nikjer nas ni! In ako pride k nam kak tujec, nikjer nas ne zapazi: na železnici nas ni, v mestu nas ni, pri sodnijah nas ni!

Ako narod sam sebe ne spoštuje, da ne govori po svoje, se ne uči po svoje in ne dela po svoje, tak narod se sam spravlja ob veljavo, se zaničuje, se sam ukončuje. Poglejte Nemece, Lahe, Ogre in druge take narode, ti vsi delajo vsak po svoje, se učijo in govorijo vsak po svoje, a celi svet jih pozna, celi svet jih spoštuje. Mi koroški Slovenci pa mislimo, ako bomo enkrat nemško znali, da nas bo celi svet spoštoval. In to je ravno narobe. Če bi se mi čisto nič nemško ne učili, in prav lepo pismeno slovensko znali, potem bi imeli kaj veljave, ravno tako, kakor jo imajo vsi tisti narodi, kateri čislajo svoj materni jezik nad vse druge.

Pa pravijo nekateri, da moramo v Avstriji nemško znati, ker je vojaško poveljevanje nemško. — Ali ni to največja oslarija, kar je ima svet? Ali bi ne bil srečen vsak, ako bi ga zaradi tega ne hoteli k vojakom, ker nemško ne zna? In ako bi ga vzeli, bi ga gotovo učili najprej v tistem jeziku, katerega zna. Pa ali je vojaško poveljevanje čisto nemško? Ali so: komando, disciplin, adjustiren, salutiren, regiment, bataljon, kompani, infantri, general, oficir itd. nemške besede? O ne! To so tuje besede, katerih se mora Nemeč, kadar pride k vojakom, ravno tako učiti, kakor Slovenec. Ali potem to niso prazne besede, če kdo trdi, da moramo zaradi vojaščine nemško znati?

Vsi ti izgovori, katere nekateri Slovenci in Nemci rabijo, so prazen nič. Svoj narod ljubiti, se za njega boriti in vojskovati, svoj materin jezik spoštovati, se ga prav lepo pismeno naučiti — to je naše geslo, naša moč in naša dolžnost.

Preprost rodoljub.

Pripomba uredništva. — Ta dopis priobčimo doslovno, kakor ga je pisal naš dopisnik, da se vidi, kako mnenje vlada med preprostim ljudstvom glede učenja nemškega jezika. Obenem pa hočemo tudi pokazati, kako lepo zna tudi preprost koroški slovenski kmet svoj slovenski materin jezik, dasiravno se ga ni učil v šoli, temveč se mora za svoje znanje zahvaliti edino le svoji lastni pridnosti in pa vplivu slovenskih narodnih društev. Bog daj, da bi naša izobraževalna in druga društva povsod obrodila tako lep sad!

Trst. (Veliki slavnostni izlet v Divačo) priredi tržaška podružnica slovenskega planinskega društva v nedeljo dne 14. maja t. l., da s posebnim sijajem proslavi prevzete uprave divaške vilenice (cesarjevič Rudolfove jame). Že nekaj mesecev se pridno popravlja v jami, zamenjavajo ograje, popravljajo in napravljajo pota itd. Poprave in pa, da se razširi po širnem svetu glas o prekrasnih divotah tega podzemeljskega doma, zahtevajo ogromnih žrtev. Podružnica je nabavila večje število acetilenskih svetilk, da na posebno čaroben način razsvetli jamo. V nedeljo dne 7. maja je preskušnja te razsvetljave. Odbor se ne straši stroškov, da pokaže dne 14. maja ta kraški biser v polni krasoti. Vrše se tudi v Divači priprave, da se vzprejme izletnike na prav prisrčen način. Okrajni odbor divaški pripravljala lep vzprejem. Tržaška podružnica in osrednji odbor sta prosila za znižano vožnjo za to priliko in ni dvoma, da bodo železniške uprave ugodile. Iz Trsta bo vozil zjutraj poseben vlak. Takoj po prihodu vlakov bo poset jame, in bo ista slavnostno razsvetljena od 10. ure dopoldne do 3. ure popoldne. Igrala bo v jami godba. Narodna društva se že oglašajo in se nekatera udeležijo korporativno z zastavo, kar bo dalo tej slavnosti vseslovenski značaj. Po obedu se vrši v prekrasni dolinici pri Divači velika ljudska veselica in na večer sredi vasi ljudski ples. Pri veselici bodo nastopala razna pevska društva ob zvokih godbe.

Natančnejši program se priobči pravočasno. Iz Trsta je pričakovati ogromne udeležbe in upamo,

da ta dan pribite rodoljubi iz vseh pokrajin občudovat naše podzemeljske lepote, zakaj — kakor zatrjujejo poznavalci jam — presega nežna lepota divaške jame v marsičem celo svetovno znano postojnsko jamo.

Društva, kakor tudi posamezniki, naj se radi obeda v Divači pravočasno zglase pri odboru tržaške podružnice „Slov. plan. društva“, Trst, via Chiozza 8.

Dne 14. maja vsi v Divačo!

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

Živinoreja in poljedelstvo sta najvažnejši in najkoristnejši panogi (oddelka) vsega kmetijstva.

Ta dva oddelka kmetijstva pa sta med seboj v ozki zvezi. Gospodar redi živali, katere mu pomagajo pri poljedelstvu, a nasprotno hrani poljedelstvo živali. Živina pojé na njivah pridelano klajo ter jo podela v meso, mleko in mast, a zraven tega napravlja tudi gnoj, ki naj povrne zemlji vse one snovi, katere so ji izsrkale prej na nji posajene rastline. In ravno iz tega vzroka se mora kmet pečati z živinorejo in s poljedelstvom. Umna živinoreja je čvrst temelj poljedelstvu, a poljedelstvo zopet živinoreji. Poljedelstva brez živinoreje si niti misliti ne moremo, a še manj pa moremo v poljedelstvu izhajati brez živine.

Oba gori navedena oddelka kmetijstva sta zelo važna, a vendar je za naše razmere še važnejša živinoreja od kmetijstva. Pa ne razumite me napačno. Z gornjimi besedami sem hotel le povedati, da naj ne seje kmet preveč žita, ampak zato več živalske piče, da se bo mogel poprijeti v večji meri umne živinoreje. Žito je pri nas po ceni, ker ga dovažajo v naše kraje po železnici iz Ogrske, in celo iz Amerike. V teh krajih imajo preveč cenega žita in navzlic železničnim stroškom ga morejo pri nas skoro ceneje prodajati, kakor naši kmetje. Nasprotno pa je domača živina, če je le dobra, lepa in debela, skoraj zmirom draga. Ta resnica bodi našim kmetom važen, pomenljiv in uvaževanja vreden migljaj, da sejejo samo toliko žita, kolikor ga potrebujejo za dom, na ostale njive pa naj sejejo živalsko klajo, kakor deteljo, travo, repo itd., a razun tega travnike dobro obdelujejo. Ko si pridelajo dovolj krme, tedaj naj se poprimejo z največjo marljivostjo živinoreje, in sicer umne živinoreje in korist gotovo ne bo izostala. Jaz bi mogel z imenom naštet več kmetov, kateri so se po mojem nasvetu v zadnjih letih poprijeli umne živinoreje in so danes precej premožni. Prej so prodajali po nekoliko birnov žita, krompirja (hrušk) itd. in zmiraj je bila suša v žepih; zdaj pa ne prodajajo več žita, ampak lepo živino, in vedno se najde pri njih po nekoliko denarja.

No, če pa hočete v živinoreji napredovati, če hočete imeti od nje povoljnega dobička, morate živali umno držati, dobro glešati in izbirati za plemo samo take živali, ki so za to sposobne.

Naši kmetje razumejo še vse premalo živino odrediti, in zategadel nimajo od nje toliko dobička, kolikor bi ga lahko imeli. Posebno za plemensko živino se premalo brigajo. Dokler pa ne bodo skrbeli za dobre plemenske živali, dokler ne bodo živine dobro krmili in umno glešali, tako dolgo ne more biti napredka v živinoreji.

V sledečem bom napisal nekoliko nauk, kako je treba držati goveda in kako je zboljšati rejo goveje živine.

Če mislite v govedoreji napredovati, morate 1. skrbeti v prvi vrsti za lepa, dobra plemenska goveda; dalje je treba ista pravilno rabiti, skrbno hraniti in umno oskrbovati. Razun tega morate 2. teleta primerno izrežati, 3. telice in junce umno držati, in 4. molzne krave, 5. vprežne vole ter 6. pitalna goveda tako glešati in tako hraniti, kakor jim najbolj ugaja. Dalje ne pozabite nikoli na to, da je 7. snaženje in čohanje kože ter umno glešanje sploh polovica zdravja in polovica krmljenja. Razen tega skrbite za zračne, čiste, suhe, zadosti svetle, dovolj visoke, prostorne, sploh z eno besedo za 8. dobre hleve. Slednjič se potrudite, da boste pridelali 9. zadostno množino klaje, in sicer tečne, dobre in prikladne klaje.

Kmet redi goveda zaradi mleka, mesa in vožnje. To so glavni užitki in glavni dohodki. Postranski dohodki goveje živine pa so: koža, loj, gnoj, parklji, dlaka, kosti in kri.

Nekatere goveje pasme so za posamezne užitke (dohodke) kaj izvrstne. Tako n. pr. so montavonske in holandske krave vrlo dobre za mleko, dalje so ogrski voli najboljši za delo, a šrothornsko govedo je slednjič najizvrstnejše za debeljenje in za meso. Ali to so enostranski užitki (dohodki), za ostala dva glavna dohodka pa so omenjene pasme

bolj slabe. Šrothornsko govedo je za delo skoro za nič, za mleko slabo — za meso pa izvrstno. Holandsko govedo je slabo za vožnjo, srednje za debeljenje — ali za molžo izvrstno. Slednjič je ogrska goveja pasma prav slaba za mleko, srednje dobra za meso — toda za delo izvrstna.

Taka goveda z enostranskimi, četudi vrlo dobrimi užitki niso navadno za „Mirove“ bralce. Naš gospodar potrebuje namreč takšne goveje živine, ki je za vse tri glavne užitke — t. j. za mleko, meso in vožnjo — dobra. In baš tako goved redé naši Korošci, namreč beljansko (meltalsko), labodsko (lavantinsko) in marijnodvorsko; dalje imajo mešanico, ki je nastala iz navedenih treh in mogoče še drugih pasem. Beljanska, labodska, in marijnodvorska goveja živina, kakor tudi prej omenjena mešanica so dobre za mleko, za meso in za vožnjo in zatorej naj ostanejo koroški rojaki pri svoji dosedanji govedu, samo na to naj gledajo, da jo bodo umneje izrežali in skrbneje glešali.

Zdaj vam bom navedel nauke, po katerih se vam je ravnati pri reji goveje živine.

Med vsako, tudi najboljšo pasmo, se nahaja po nekoliko slabih živali in ravno zaradi tega je potrebno, da je živinorejec pri izbiranju plemenskih goved močno oprezen. Plemenska goved ne prenaša namreč na svoje mladiče samo dobrih, ampak tudi slabe in malovredne lastnosti. Kakoršne živali plodite, takšne mladiče vzredite. Ker je stvar taka, zato morate odbrati za plemo samo tista goveda, katera so lepe telesnosti in dobrih svojstev, a zavreči morate ona, ki imajo kakšno telesno napako in ki so slaba za užitke.

Kmetje, ne pustite češmilja pri njivah! Zdaj, ko se je vsejalo, gleda vsak priden kmet na to, da si popravi malo pri njivah in travnikih. Sicer je že prav, da raste pri njivi kak grm ali kako drevo, ker tukaj potem lahko ptice valijo in se skrivajo pred sovražniki. Pri takih grmih je vselej veliko ptic in te poberejo vse črve itd. Češmilja bi pa nikoli ne smeli puščati pri njivah. Na češmiljevem grmu se namreč redi neka gliva čez zimo. V vigredi ali ob letnem času pa gre s češmiljevega listja (po vetru) na oves, rž itd. in napravi tam rjo. (Žito se dela rujavo.) To seme je tako drobno, da ga s prostim očesom ni mogoče videti. Ko pa pride na žito, se tako naglo širi, da postane v kratkem času cela njiva žita rujava. (Učenjaki jo imenujejo: Puccinia graminis.) Če kupimo žito, na katerem je ta rja, tedaj se kmalu razširi po vsem polju. Če je mokro leto, tedaj se še posebno širi. Da bi pa ravno dobili potem čedno žito, pride rja že v igredi zopet čez njo, če je češmilje okoli njiv. — Zato ne pustimo, da bi rastle češmilje pri njivah. Izkopljimo ga.

Sadnemu drevju moramo dobro gnojiti. Če hočemo, da nam bo sadno drevje dobro rodilo in da se ne bo začelo sušiti, moramo mu pridno gnojiti. Neumno bi bilo, če bi kdo rekel: „Meni ni treba gnojiti, moje drevje tako dosti rodi!“ Tako kobilu, ki stori vsako leto zrebe, moramo tudi čudno dobro rediti, da ne oslabi. Pri drevju je tudi tako. Kateribodi kmet bo pa rekel: „Jaz bi že gnojil, pa imam še za njivo in travnike premalo gnoja!“ To je res. Ali tukaj si še drugače pomagamo. Pri vsaki hiši je dosti gnojnice. Pa le malo kmetov je, ki bi sezidali za njo jamo, da bi se nabirala. To je čudno velika škoda! Če bodemo vozili gnojnico k drevesom, bo nagnojen ž njo tudi travnik. Jama mora biti pa velika in mora biti spodaj in po straneh s cementom zazi-

dana. Taka gnojica, ki priteče naravnost iz hleva, bi bila drevju na škodi, ker je premočna. Pa tudi staro gnojnico moramo vselej po dežju voziti k drevju in na travnike, ker tedaj največ zaleže. Nobenemu kmetu ne bo žal, če si napravi tako jamo (pa tudi več se jih lahko naredi). Ta denar se mu bode stokrat povrnil.

Ne pustimo, da bi rastle mah po sadnih drevesih! Čudno je, kako nekateri ljudje zane-marjajo sadno drevje. Samo tedaj je pogledajo, če je kaj sadja po vejah. Če hočemo, da bo mlado drevje dobro rastle in rodilo in da staro drevje ne bo oslabelo in se začelo sušiti, moramo najmanj vsako leto enkrat vse drevje pregledati. Pa tudi kjer je pregosto, moramo nekaj odstraniti. Posebno moramo še gledati, da se mah ne zaredi preveč. Tako drevo se začne kmalu sušiti in tudi sadja ni več na njem. Mah je za drevo ravno tako, kakor za človeka uši. Uš pije človeku kri, mah pa drevesu sok. Če bi človeka ne očedili, popile bi mu uši po malem vso kri in človek bi moral nazadnje umreti. Z drevesom je ravno tako. Zato okrep-pajmo mah s sadnega drevja!

Književnost in umetnost.

„Šmarnice“. Marijine pesmi za mešan, oz. ženski zbor, zložil Er. Kimovec, kaplan na Bledu, izidejo v najkrajšem času. Naročajo se pri skladatelju in v Katoliški bukvarni. Cena 1 K. Čisti dobiček za nove orgle v novi bleški cerkvi.

Podpirajte družbo Cirila sv. in Metoda!

Ponos vsake gospo-dinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospo-
dinstvu, kadar se na-
pravlja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavoje
z imenom »KATHREINER«.

Zechnerjevo posestvo v Strpičah pri Gospi-sveti, ki meri 65 oralov, med temi 15 oralov sladkih travnikov, 2 orala pašnika in okrog 22 oralov gozda, ki se deloma lahko poseka, mnogo sadja, zidana hiša, lep skedenj, hišni mlin z 2 do 3 slapovi, je za 9600 gld. takoj na prodaj. Vpraša naj se pri lastnici **Mariji Bayer** ravnotam.

Priporočilo.

Slavnemu občinstvu in častiti duhovščini priporočamo najvljudneje svojo popolnoma novo urejeno in z najnovejšimi stroji in črkami oskrbljeno

družbeno tiskarno

v blagohotna naročila. — Razne knjige, molitvenike, uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike, časopise itd., sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari, bode naša tiskarna točno in vestno ter po najnižjih cenah izvrševala.

Priporočujoč se častiti duhovščini in slavnemu občinstvu za obila naročila, beleži

z odličnim spoštovanjem udano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu.

izvrstan okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečnik.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VII.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva.

XXIV. c. kr. državna loterija

v obče vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.898 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.980 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši neprekljeno dne 15. junija 1905. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstrasse 7, pri loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, v davkarijah, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno.

Srečke se dopošiljajo poštine prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.
Oddelek državnih loterij.

Na prodaj je

Kolarčevo posestvo

v Lovankah z lepo lego in 17 orali sveta. Več se izvje pri p. d. Harihu v Dobrihivasi.

Apno

1. vrste, 100odstotno, v velikih kosih, se dobiva pri podpisanih na vagone ali vozove, vozine prosto do gradbenega prostora, po najnižjih cenah ob vsakem času.

Ant. Schmauzer, Ign. Teyrowsky,
Annabručke. Galicija.
Železniška postaja Grabštanj.

! Žganje. !

Dobro, ceno žganje
priporoča tvornica rženega žganja
v Blatu pri Pliberku.

Cene: 30, 35, 40 krajcarjev za liter.

! Železnina!

Razno orodje, krmilniki, ploče za ognjišča, šine za kolesa, osi, verige, cokolje-zavornice, žreblje, cvetki iz žice, vijaki, kuhinjska posoda itd. se dobiva za vsako prav primerno ceno

v Celovcu, Fröhlichove ulice šte. 9.

Java kava

direktno od pridelovalca.

Pošilja se 5 kg vrečica, colnine prosta, brez vseh stroškov na vsako poštno postajo.

Marka **Javaflor**, najfinejša, „surova“ . . . . . gld. 6-95
fina, zelena „ . . . . . „ 6-20
Javasalvador, mešanica, ... „ 6-10
Kapucinska mešanica, „pečena“ . . . . . „ 7-—

Tudi druge vrste kave po zelo ugodni ceni.

Čaj

1 kilogram: gld. 2-80, — gld. 4-—, — gld. 5-50.

Turk & Comp.

posestnik plantaž na otoku Java. Pošiljatve iz skladišča v luki.

Trst, Acquadotto 62.

Cenilnik brezplačno in prosto.

Cement najboljših vrst,

kakor tudi

najboljši smodnik

prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah trgovina pri p. d.

Smolniku v Prevaljah.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., svinjski in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine, po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po 1 gld. 20 kr., à la ogrske, trde, po 1 gld. 50 kr., ogrske, fine, po 1 gld. 80 kr. kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.

Slivovka, brinovec, pristen, liter od 70 kr. do 1 gld. 20 kr.

Natorno brinovo olje in **brinov cvet** liter po 1 gld. 60 kr.

To priznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, po uporabnosti.

Zavarovalnica za zavarovanje proti ognju išče

izurjene potovalce

za Kranjsko, Štajarsko in Koroško. Reflektantje naj svoje ponudbe oddajo administraciji našega lista pod št. 1000.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žilodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo nadihu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo

izborna proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg šte. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotnica se ne pošilja. — **Cena je naslednja** in sicer franko dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Kopališče in vodno zdravilišče v

Kamniku na Kranjskem.

Postaja c. kr. državne železnice.

Popolno zdravljenje z vodo, solnčno, ogljenokisle in električne kopeli, zdravljenje s suhim, vročim zrakom, masaža in zdravstvena telovadba. Dijetno zdravljenje. Načrti zastoj. — Sesija od 20. maja do septembra.

Zdravniški vodja: **Dr. Rudolf Wackenreiter.**

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1.000.000.

Kolodvorska cesta št. 27.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Promet s čeki in nakaznicami.